

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 16

DOM
2013-12-20
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
27764-13

Sida 1 (13)

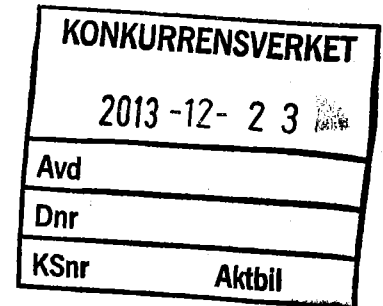
SÖKANDE
IN3PRENÖR AB, 556241-2964

Ombud: Advokat Morvarid Dorkhan Nilsson och
jur.kand. Marion Kronberg
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

MOTPART
Järfälla kommun

Ombud: Advokat Charlotte Dolk
Advokatbyrån Hellgren Linander KB
Box 24053
104 50 Stockholm

SAKEN
Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår In3prenör AB:s ansökan.

Dok.Id 432640

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Järfälla kommun genomför upphandlingen "Nybyggnad av Herrestaskolan i Barkabystaden, Järfälla" (Fastigheten Barkaby 2:33, projektnummer 96399, Anläggningsnummer 3311). Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsgrund är lägsta pris. Av tilldelningsbeslut den 8 november 2013 framgår att kommunen beslutat att anta annan leverantör än In3prenör AB (bolaget).

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska få avslutas först sedan kommunen vidtagit rättelse på så sätt att bolagets anbud beaktas vid utvärderingen. Som grund för yrkandet anges att bolagets anbud uppfyller samtliga ställda krav i upphandlingen och därmed felaktigt diskvalificerats. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Som grund för yrkandet anges följande. Vinnande anbud har inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav i upphandlingen. Om rätten skulle finna att bolagets anbud rätteligen diskvalificerats uppfyller därmed inte någon av anbudsgivarna samtliga obligatoriska krav varför upphandlingen ska göras om. Bolaget uppger sig ha lidit eller kunna komma att lida skada till följd av ovan angivna brott mot de upphandlingsrättsliga principerna och därmed även mot 1 kap. 9 § LOU.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför följande. Vid en genomgång av bolagets anbud har upptäckts att bolaget inte har angett efterfrågat å-pris för brandskyddslackering av CLT och limträ. Bolagets anbud ska därmed förkastas oavsett om det var riktigt eller ej att förkasta bolagets anbud med hänvisning till att ett referensuppdrag inte uppfyllde angivna krav. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU och de grundläggande principerna för offentlig upphandling och bolaget har därför inte lidit skada.

PARTERNAS UTVECKLANDE AV TALAN

Bolaget; förstahandsyrkandet

Bolaget har till stöd för sitt förstahandsyrkande anfört bl.a. följande.

I upphandlingens administrativa föreskrifter under punkten AFB.513

Teknisk och yrkesmässig kapacitet angavs, före ändring, avseende referensuppdrag bl.a. följande.

Anbudsgivaren ska ha minst tre utförda eller pågående referensuppdrag med godkänt resultat enligt referenser, avseende utförda eller pågående referensuppdrag med godkänt resultat enligt referenser, avseende likvärdigt uppdrag, dvs. nyuppförande eller tillbyggnad av skola. Uppdragen ska ha varit på minst 50 milj. /objekt vardera och vara utförda den senaste 5-års perioden.

Den 16 augusti 2013 inom en fråga avseende ovan nämnd formulering som löd:

AFB.513 Gällande referensuppdrag. Med liknande projekt kan även om nybyggnad av idrottshallar, förskolor, publika lokaler, sjukhus och vårdinrättningar likställas?

Kommunen svarade den 19 augusti 2013 följande. "Ja, revidering av Administrativa föreskrifter är gjord, se KFU 03."

Efter revideringen ändrades aktuellt punkt i förfrågningsunderlaget till följande lydelse.

Anbudsgivaren ska ha minst tre utförda eller pågående referensuppdrag, nyuppförande eller tillbyggnad av skola, idrottshall, förskola, publika lokaler, sjukhus, vårdinrättningar eller likvärdiga uppdrag.

Kommunen har i meddelande om beslut i upphandlingen angett att bolagets anbud förkastats med hänvisning till att anbudet inte uppfyller alla krav avseende likvärdiga uppdrag, dvs. nyuppförande eller tillbyggnad av skola samt att möjligheten att begära in eller komplettera dokument efter anbudstidens utgång är begränsad. Vid bolagets kontakt med kommunen

angavs att referensuppdraget avseende Solna Centrum ansågs ha bara en begränsad del som kunde anses som lokal av den typ som efterfrågats som referensuppdrag och att det inte gick att utläsa att den delen var så pass stor i uppdraget att det skulle motsvara det värde som var uppställt som krav i upphandlingen.

Vid ny kontakt med kommunen angav bolaget att den bedömning som gjorts av referensuppdraget inte kunde godtas. Kommunen meddelade inledningsvis att tilldelningen skulle dras tillbaka men ändrade sig sedan och meddelade att för det fall bolaget ansökte om överprövning så skulle kommunen tillföra det faktum att bolaget inte lämnat in begärt å-pris i sitt anbud.

Bolaget har lämnat tre referensuppdrag. Det finns inte någon vedertagen och entydig definition av vad som avses med begreppet publik lokal dit allmänheten har tillträde. Solna centrum är en sammanhängande publik byggnad som i sin tur innehåller flera olika publika lokaler, t.ex. medborgarhus, kommunhus, bibliotek, parkeringshus, butiker, restauranger och inbyggda gator och torg. Stora flöden av personer passerar genom byggnaden varje dag och centrumet har varit öppet för allmänheten under hela projektet. Uppdraget utgör följaktligen en tillbyggnad av publika lokaler i enlighet med kvalificeringskravet i upphandlingen. Det förefaller som om kommunen har valt att utgå från den tidigare definitionen av vad som ansågs utgöra liknande projekt.

Inte heller Boverkets tolkning av begreppet publik lokal ger stöd för kommunens nya tolkning av detta begrepp. Boverket anger att det inte finns någon vedertagen och entydig definition av vad som närmare avses med begreppet och att man kan säga att det är lokaler som riktar sig till och används av allmänheten såsom t.ex. idrottsanläggningar, bibliotek, teatrar, biografier, samlingslokaler, buss- och taxistationer, järnvägsstationer, flyg-

och färjeterminaler, apotek, kiosker, restauranger och affärslokaler. Av Boverkets definition framgår således att även kommersiella lokaler där allmänheten har tillträde utgör publika lokaler. Vid frågor om projektet kunde kommunen ha kontaktat angiven referensperson, även om det inte föreligger något absolut krav på att kommunen ska begära ett förtydligande.

För det fall att bolagets anbud skulle anses rätteligen ha diskvalificerats är kommunens förfrågningsunderlag utformat i strid med transparensprincipen och 1 kap. 9 § LOU eftersom det under inte under några omständigheter kan anses att kommunens krav avseende referensuppdrag och den tolkning av kravet som kommunen nu i efterhand vill göra gällande uppfyller det upphandlingsrättsliga kravet på transparens.

Bolaget; andrahandsyrkandet

Bolaget har till stöd för sitt andrahandsyrkande anfört bl.a. följande.

Det står klart att vinnande anbud inte har uppfyllt det obligatoriska kravet i punkt AFC.3643. Vinnande leverantör har inte bifogat ett intyg till sitt anbud som styrker att den person som utses till byggnadsmiljösamordnare har angivna kunskaper om arbetsmiljökunskap, arbetsmiljölag och aktuella föreskrifter.

Det är i strid med aktuellt obligatoriskt krav och en efterhandskonstruktion att göra gällande att efterfrågade intyg och referenser inte ska lämnas förrän vid tidpunkten för ingående av kontraktet. Eftersom bolaget inte ges möjlighet att komplettera avseende information om å-pris så har kommunen agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Om bolaget inte ska få möjlighet att komplettera med information om å-pris så borde detsamma i än högre grad gälla för vinnande leverantör. Vid en sådan

situation kvarstår inte något anbud som uppfyller samtliga obligatoriska krav varmed upphandlingen måste göras om.

Bolaget; angående á-pris

Beträffande á-pris har bolaget anfört bl.a. följande.

Det stämmer i och för sig att informationen om á-pris för brandskyddslackering av CLT och limträ inte återfanns i anbudet vid tiden för inlämnandet. På grund av att det förekommit olika anbudsformulär och bilagor missade bolaget att inkomma med aktuell information i samband med anbudsgivningen.

Det är viktigt att påpeka att informationen som avsåg aktuella á-priser varken har utgjort grund för möjligheten till kvalificering av leverantören eller varit avgörande för utvärderingen av anbuden. Kommunen har således utan problem kunnat räkna ut vad som var bolagets anbudspris utan efterfrågad information och bolaget har under alla omständigheter offererat ett lägre pris än vinnande anbud. Bolaget skulle således ha tilldelats uppdraget om bolaget inte felaktigt diskvalificerats.

Den efterfrågade informationen kan utan några hinder istället lämnas vid tidpunkten för ingående av kontrakten, inte minst med tanke på lika-behandlingsprincipen och kommunens inställning gällande att vinnande leverantör kan lämna efterfrågade intyg och referenser först vid kontraktets ingående.

För att ett anbud ska förkastas så ska avvikelser från ett uppställt obligatoriskt krav inte vara irrelevant och oväsentlig för upphandlingen. Uppställda krav måste vidare ha ett naturligt samband med och stå i proportion till de behov som ska täckas. Aktuella á-pris har varken haft någon betydelse inför kvalificeringen av anbudsgivaren eller under utvärderingen.

Det har således inte förelegat grund för att förkasta anbudet med stöd av det skäl som kommunen gör gällande. Det kan inte anses rimligt eller i överensstämmelse med LOU att tillåta kommunen att förkasta bolagets anbud med hänvisning till saknat á-pris och sedan anta den leverantör som offererat det dyraste anbudet med förklaringen att den leverantören kan lämna efterfrågade intyg och referenser vid kontraktets ingående.

Kommunen; angående förstahandsyrkandet

Angående bolagets förstahandsyrkande har kommunen anfört bl.a. följande. Eftersom det är just en skola som ska byggas har kommunens utgångspunkt för referenser varit byggnader som liknar en skolbyggnad. Kommunen har med uppräknigen och uttrycket "publika lokaler" ämnat att det ska vara fråga om referensuppdrag avseende icke kommersiella byggnader till vilka allmänheten har tillträde. Detta ska även ses i ljuset av att de övriga byggnader som uppräknas tillhör denna kategori. Kommunen har vid sin utvärdering ansett att ett kommersiellt affärscentrum som Solna centrum inte kan anses vara likvärdigt med sådana icke-kommersiella byggnader dit allmänheten har tillträde. Biblioteket är likvärdigt men denna del uppgår inte till det värde som angetts i kravet.

Kommunen; angående andrahandsyrkandet

Kommunen har anfört bl.a. följande beträffande bolagets andrahandsyrkande. Kravet som återfinns i AFC.3643 innebär inte att intyg och referenser ska lämnas vid anbudstillfället. Kravet på att styrka vad som anges i AFC.3643 uppkommer först vid kontraktets lämnande. Det föreligger därmed inte någon brist i vinnande anbud. Det är skillnad på krav som uppställs i anbudsskedet och vilka krav som ska uppfyllas först i samband med kontraktets ingående. Det är inte fråga om att vinnande anbud ska erbjudas en möjlighet att komplettera sitt anbud. Det aktuella intyget ska presteras vid kontraktets ingående, det är således ett kontaktsvillkor att prestera intyget.

Kommunen; angående å-pris

Angående å-pris har kommunen anfört bl.a. följande. Av AFC.612 framgår att å-priser *ska* anges för markarbeten och att å-pris även *ska* anges för brandskyddslackering av CLT och limträ. I KFU1 – AF anges under rubriken AFC.612 att det har skett ett förtydligande om å-priser för markarbeten samt komplettering av å-priser för brandskyddslackering av CLT och limträ samt att det i anbudsformuläret kompletterats med svarsruta för angivande av i förfrågningsunderlaget förekommande å-priser. Av texten i AFC.612 och av det nya anbudsformuläret framgår således att efterfrågade å-priser ska fyllas i anbudet. Å-priset avseende brandskyddslackering av CLT och limträ saknas dock i bolagets anbud. Av likabehandlingsprincipen följer att den upphandlande myndigheten inte får bortse från obligatoriska krav som uppställts i förfrågan.

Av förfrågan framgår att det är ett obligatoriskt krav att det efterfrågade å-priset anges i anbudet med vilket menas att detta krav måste vara uppfyllt för att ett anbud ska kunna prövas och antas. Anbud som inte uppfyller alla ställda obligatoriska krav får inte antas eftersom detta skulle innebära ett brott mot likabehandlingsprincipen.

Anbudsformuläret och förtydligandet har angetts i KFU precis som kompletteringen av referensuppdraget och bolaget har tagit del av samtliga kompletterande uppgifter.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Prövningsramen

Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet, transparens och likabehandling. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer att ske. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen

mot andra kriterier än de som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera obligatoriska krav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50). Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Kommunen förkastade bolagets anbud och angav i sitt beslut att de i bolagets anbud angivna referensuppdragen inte alla uppfyller de ställda kraven på likvärdigt uppdrag, dvs. nyuppförande eller tillbyggnad av skola.

Bolaget har ansökt om överprövning av kommunens upphandling och yrkar att upphandlingen ska rättas alternativt göras om. Bolaget har anfört att dess anbud felaktigt har diskvalificerats eftersom det uppfyller samtliga ställda krav i upphandlingen avseende referensuppdrag samt att vinnande anbud inte har uppfyllt samtliga obligatoriska krav. Bolaget har vidare angett att för det fall att bolagets anbud anses vara rätteligen diskvalificerat så är kommunens förfrågningsunderlag utformat i strid mot transparensprincipen.

När ansökan om överprövning aktualiserades av bolaget angav kommunen att bolagets anbud inte uppfyllt det obligatoriska krav enligt vilket anbudsgivare i sitt anbud skulle ange å-pris för brandskyddslackering av CLT och limträ. Kommunen har i målet anfört att bolagets anbud ska förkastas oavsett om det var riktigt eller ej att förkasta anbudet på den i samband med tilldelningsbeslutet angivna grunden.

Därmed väcks frågan om den upphandlande myndigheten under överprövningsprocessen kan invända att den anbudsgivare som har begärt

överprövning enligt LOU inte uppfyller ett obligatoriskt krav, trots att myndigheten vid anbudsutvärderingen inte har funnit att så var fallet.

I ett antal domar har domstolarna funnit att en sådan möjlighet saknas (se bl.a. Kammarrätten i Göteborgs domar den 20 oktober 2010 i mål nr 3764-10 och den 18 december 2009 i mål nr 4904-09 samt Kammarrätten i Stockholms dom den 19 november 2010 i mål nr 5929-10). Kammarrätten i Stockholm har dock i ett avgörande (mål nr 924-12) konstaterat att en sådan tillämpning av bestämmelserna skulle medföra att förvaltningsdomstol kommer att bryta mot likabehandlingsprincipen genom att en leverantör som avgett ett anbud, vilket inte uppfyller samtliga obligatoriska krav i en upphandling, likväl skulle anses ha lidit skada.

Kammarrätten anger i ovan angivet mål vidare följande.

EU-domstolen har uttalat att skyldigheten att respektera likabehandlingsprincipen är central i direktiven om offentlig upphandling, vilka bl.a. syftar till att utveckla en effektiv konkurrens inom deras respektive tillämpningsområde område och vilka innehåller föreskrifter om kriterier för tilldelning i avsikt att garantera en sådan konkurrens (dom den 17 september 2002 i mål C-513/99, Concordia Bus Finland, REG 2002, s. I-07213 p. 81 och där angiven rättspraxis). Principen innebär att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (domar den 14 december 2004 i mål C-434/02 Arnold André GmbH, REG 2004, s. I-11825 p. 68 och där angiven rättspraxis och i mål C-210/03 Swedish Match AB m.fl. REG 2004, s. I-11893 p. 70 och där angiven rättspraxis).

Av fast praxis från EU-domstolen följer vidare att nationella processuella regler inte tillåts hindra EU-rättens fulla genomslag (domar den 9 mars 1978 i mål C-106/77 Simmenthal S.p.A., Svensk specialutgåva s. 00075 och den 25 juli 1991 i mål C-221/89 Factortame Ltd m.fl., Svensk specialutgåva s. I-00313).

Mot bakgrund av det anförda kan, enligt kammarrättens mening, principen om reformatio in pejus behöva ge vika i de fall den hindrar att det underliggande rättsmedelsdirektivet (Europaparlamentets och Rådets direktiv 2007/66/EG) får full verkan. Vid en sådan slutsats beaktar kammarrätten även att överprövningsprocessen i mål enligt

LOU skiljer sig från de flesta andra förvaltningsrättsliga mål i det avseendet att upphandlingsmålen har karaktären av tvistemål med jämberdiga parter där starka motstående intressen kan göra sig gällande. Intresset för att upprätthålla principen om reformatio in pejus i mål enligt LOU ter sig därför mindre starkt.

Vikt måste även läggas vid att rättsläget sedan de av NFB återopade kammarrättsdomarna meddelades i någon mån har förändrats genom att Högsta förvaltningsdomstolen i rättsfallet HFD 2011 ref. 29 uttalat att den vinnande leverantören har partsställning när förvaltningsrätt avser att bifalla en begäran om överprövning enligt LOU.

Som framförts av AIT talar även processekonomiska skäl för att invändningar av aktuellt slag kan prövas i ett sammanhang. Härvid bör också beaktas att förvaltningsdomstols mål enligt LOU regelmässigt ska handläggas skyndsamt och att upphandlingarna inte sällan rör stora belopp samt att föremålen för upphandlingarna är av stor vikt för samhället.

Kammarrätten gör därför bedömningen att universitetets och AIT:s invändning att inte heller NFB har uppfyllt det aktuella skall-kravet bör prövas inför ställningstagandet av om NFB har lidit skada.

Förvaltningsrätten finner att kommunens invändning om att bolaget inte har uppfyllt det obligatoriska kravet gällande angivande av å-pris ska prövas.

Obligatoriskt krav gällande å-pris

I målet är ostridigt att bolaget inte har bifogat information om å-pris för brandskyddslackering av CLT och limträ till sitt anbud.

Den aktuella anvisningen återfinns i de administrativa föreskrifterna för upphandlingen, i delen Entreprenadföreskrifter vid utförandentreprenad avsnitt AFC.612. Vid prövningen av om anvisningen gällande å-priser är ett obligatoriskt krav bör utgångspunkten vara hur en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare uppfattar anvisningen (jfr. EU-domstolens avgörande mål nr C-19/00 SIAC punkt 42).

I AFC.612 andra och tredje stycket anges att "Å-priser skall anges för markarbeten i enlighet med bilaga 11.21, Förteckning över reglerbara mängder, mark." och "Å-priser skall även anges för brandskyddslackering för CLT och Limträ". I ändrings-PM-1 daterat den 5 juli 2013 anges gällande AFC.612 att förtydligande har gjorts om å-priser för brandskyddslackering av CLT och limträ med hänvisning till bilaga 11.21 till förfrågningsunderlaget. Vidare anges i samma ändrings-PM att anbudsformuläret kompletterats med svarsruta för angivande av i förfrågningsunderlaget förekommande å-priser, däribland å-priser för brandskyddslackering för CLT och limträ. Med hänsyn till ordalydelsen, att efterfrågade priser "skall" anges, samt att det för dessa priser finns en särskilt avsedd ruta i anbudsformuläret måste detta krav tolkas som ett obligatoriskt krav som ska vara uppfyllt vid anbudets lämnande. Därav följer att denna brist i bolagets anbud inte har kunnat rättas till genom senare komplettering.

Frågan är därefter om det som efterfrågas i det aktuella obligatoriska kravet skulle kunna anses vara så irrelevant och oväsentligt för upphandlingen att det inte står i proportion till följderna att förkasta bolagets anbud (jfr. Kammarrätten i Stockholm mål nr 2391-12).

En upphandlande myndighet har stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna för offentlig upphandling i 1 kap. 9 § LOU (jfr RÅ 2002 ref. 50 och RÅ 2010 ref. 78). Att i en upphandling gällande nybyggnad av skolbyggnad uppställa ett krav på att det i bilaga till anbudet ska anges priser för brandskyddslackering av vissa byggmaterial kan inte anses vara ett i sammanhanget oproportionerligt krav. Kravet är kopplat till föremålet för upphandlingen och har varit tydligt och lika för alla anbudsgivare. Vidare har kravet en objektiv utformning och diskriminerar inte någon leverantör. Kravet framstår inte heller som godtyckligt eller uppenbart osakligt utan har ställts upp med hänsyn till upphandlingsmålet och kommunens behov. Kravet kan

därför inte anses strida mot proportionalitetsprincipen i LOU och vikten av att kravet uppfylls står enligt förvaltningsrättens mening i proportion till följderna av att förkasta bolagets anbud.

Skada

En förutsättning för att domstolen ska kunna fatta beslut om åtgärder enligt LOU är att felaktigheten i upphandlingen har medfört att sökanden har lidit eller kan komma att lida skada. Bolaget har under överprövningsprocessen konstaterats inte uppfylla ett obligatoriskt krav i upphandlingen. Bolaget har därmed redan på denna grund inte varit kvalificerat att få sitt anbud utvärderat. Huruvida kommunen i övrigt har brutit mot någon bestämmelse i LOU på någon av de grunder som bolaget har anfört saknar därmed betydelse eftersom det inte kan anses ha medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Det saknas således skäl för ingripande enligt LOU. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Per Eskilsson
Rådman

Anna Cederberg har handlagt målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill återropa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.